

Narkotikaindustrins påverkan på samhällen

Narkotikaindustrin - en smutsig bransch...

Men lönsam. De som ägnar sig åt handel med narkotika kan tjäna riktigt stora pengar. Produktion och export av narkotika är en av världens största industrier. Handeln beräknas omsätta ca 2 250 000 000 000 kronor (2250 miljarder kronor). Smugglingen av narkotika sköts av kriminella grupper med kontakter i flera länder. De höga vinsterna, men också de höga riskerna, kräver att de som smugglar organiserar sig väl. Kopplingen mellan den gränsöverskridande organiserade brottsligheten och narkotikahandeln är tydlig.

Det knark som konsumeras i Sverige har en lång historia bakom sig. I Sydamerika produceras kokainet som snortas på krogen, i Marocko odlas haschet som röks hemma i lägenheten och i Afghanistan tillverkas heroinet som injiceras i kroppen.

Pengar byter händer många gånger och gör redan rika människor rikare. En del får sätta livet till eller hamnar i fängelse för att drogerna ska kunna komma fram till sina konsumenter. Så länge det finns personer som vill köpa narkotika så kommer handeln att fortgå. **Vinsterna är så höga att smugglarna bokstavligen går över lik för att förse köparna med varan.**

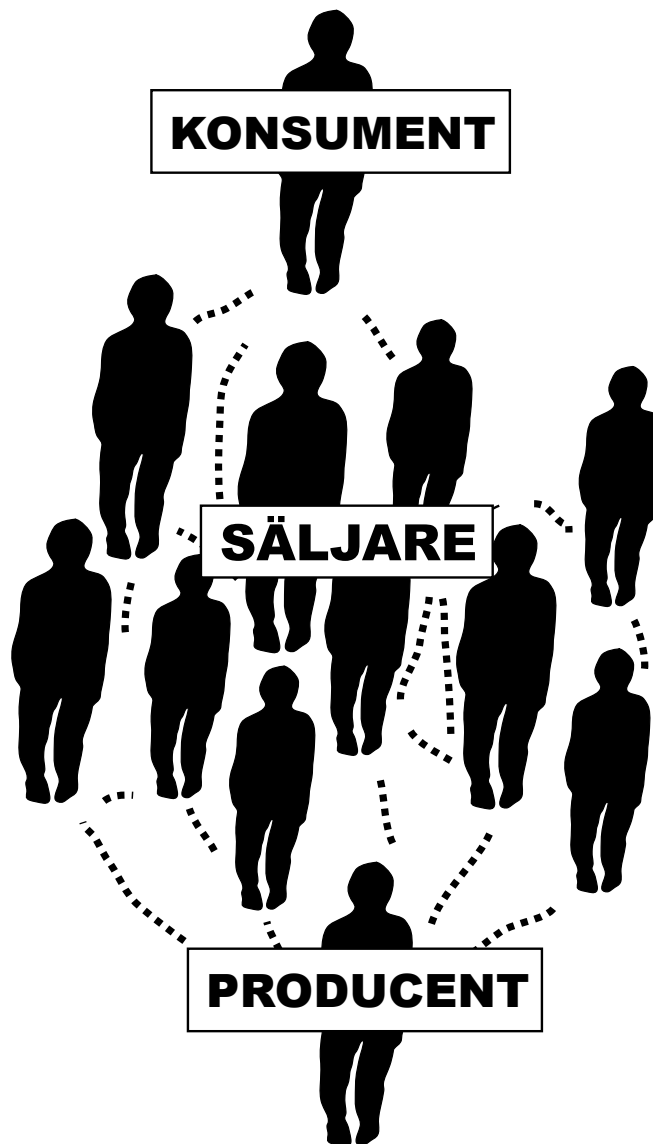

! Bilden på framsidan av broschyren visar hur en man som bär på sitt barn hamnar i fara när polisen gör intrång i ett fattigt kvarter i Rio de Janeiro i Brasilien den 27 november 2010. Polis och militär har ökat trycket på de narkotikagäng som är ansvariga för den våldsvåg som drabbat Rio de Janeiro den senaste tiden.

Resan från bonde till konsument är lång. Narkotikan passerar mafiosos, knarkkungar, drogåsnor, smugglare, grossister och langare för att till slut hamna i konsumentens kropp.

Men vem köper egentligen narkotika och varför? Är det socialt utslagna missbrukare som är så beroende att de inte har något annat val? Eller är det grovt kriminella som har gjort det till sin livsstil att missbruka narkotika?

Eller är det helt vanliga människor som då och då använder narkotika?

Vilka köper narkotika?

Martin, Amanda och Jakob är tre av fler än 100 000 svenska gymnasieelever som någon gång testat narkotika. Martin började röka hasch när han var 17 år gammal. Han gillar att festa och ha kul och har av den anledningen även testat amfetamin och kokain. Martin köper från en avlägsen bekant men har aldrig riktigt reflekterat över varifrån narkotikan kommer. Det rör inte honom menar han.

Amanda kommer från en stabil uppväxtmiljö och röker då och då marijuana. Amanda tycker att det är viktigt att ingen har rätt att komma till henne och säga vad hon ska och inte ska göra med sin kropp. Ett par gånger har hon åkt utomlands och testat kokain och hallucinogena svampar.

Jakob som har låtit håret och skägget växa ut, har en lugn och tillbakadragen stil. Han började röka marijuana tillsammans med sin dåvarande flickvän när han var sexton år gammal. Jakob har ett starkt miljöengagemang och köper alltid ekologiska varor i affären när han kan det.

Även om cannabis, som är växten från vilken både hasch och marijuana kommer, är den utan tvekan vanligaste narkotikan, så använder svenskar även kokain, amfetamin, läkemedel, ghb, khat och ecstasy.

FN har uppskattat att ungefär 145 000 svenskar i åldrarna 15 till 64 använt cannabis under det senaste året.

Vad kostar det?

Ju längre bort från kontinenten och storstäderna man kommer, desto dyrare är det att köpa narkotika.

I en svensk storstad kostar:

Hasch ungefär 100 kronor per gram.

Marijuana ungefär 120 kronor per gram.

Syntetiska droger som amfetamin mellan 150 och 300 kronor per gram.

Kokain mellan 500 och 1000 kronor per gram.

Enkel matematik:

Multiplitera priset på narkotika med fler än hundratusen svenska konsumenter.

Det handlar om miljardsummor varje år.

*VILKA TJÄNAR MILJARDER PÅ
AMANDA, MARTIN OCH JAKOB?*

Den vanligaste narkotikan i Sverige

HASCH OCH MARIJUANA

LÄKEMEDEL

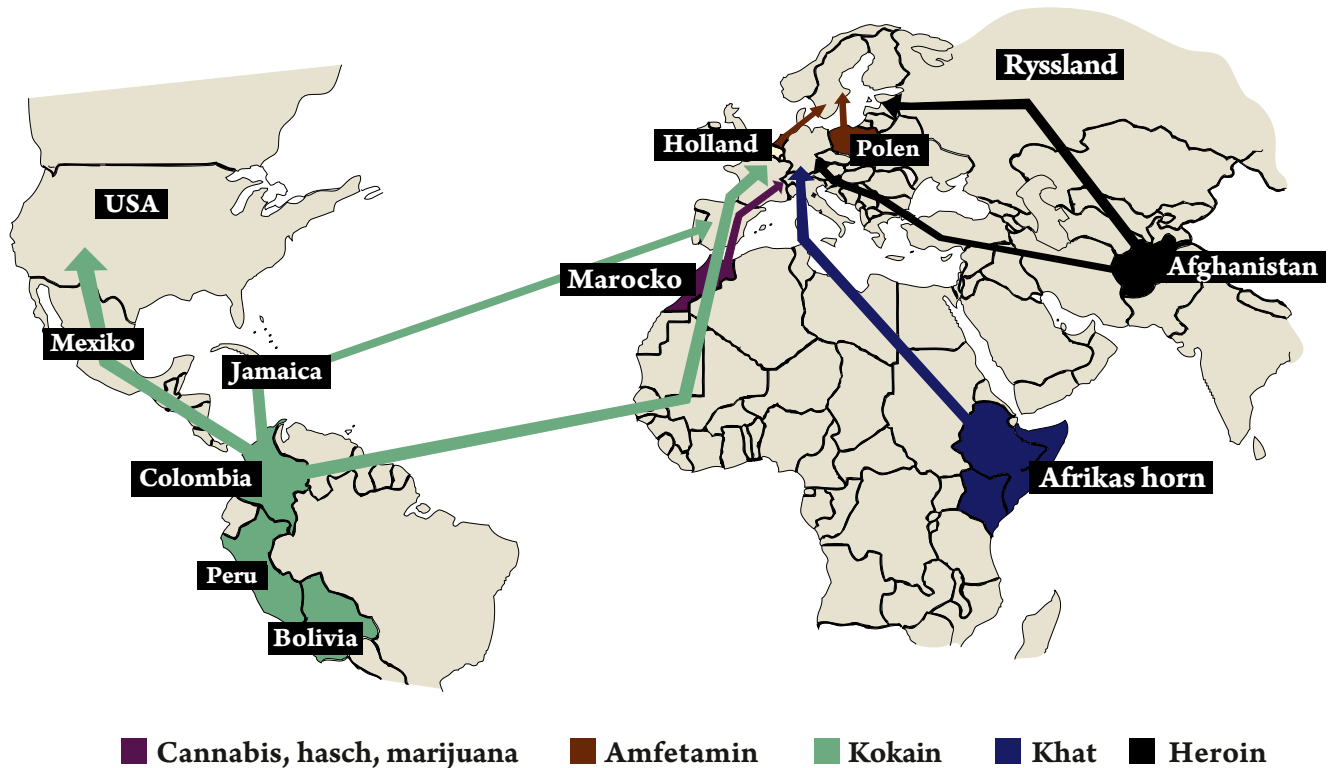
AMFETAMIN

KOKAIN

Varifrån kommer narkotika?

Peru, Colombia, Somalia och Afghanistan plågas av inbördeskrig som pågått i decennier.
Det är ingen slump att just dessa länder är inblandade i narkotikahandeln.

Vad får det för konsekvenser?

Narkotika förlänger inbörderskrig och konflikter

Produktion av narkotika går ofta hand i hand med konflikter och inbördeskrig. En studie har visat att konflikter där den ena parten smugglade diamanter eller narkotika pågick i genomsnitt i 28 år. Konflikter där så inte skedde pågick i genomsnitt i 6 år.

Produktion av narkotika sker oftast i laglösa områden bortom regeringars kontroll. Krig och konflikter skapar ofta områden där rebeller (och regeringsmiliser) kan producera narkotika och köpa vapen för pengarna. I situationer där en eller båda parter tjänar på att konflikter fortsätter, blir det svårt att nå fredsutlösningar. Ett fredsavtal hotar produktion av narkotika som ger pengar åt gerillaledare och korrupta militärer.

Farc-gerillan i Colombia har krigat i över 30 år mot den colombianska regeringen och samtidigt passat på att producera och smuggla enorma mängder kokain.

Inbördeskrig och konflikter drabbar civilbefolkningen hårdast. Tyvärr förekommer det att barn kidnappas och blir barnsoldater i ligornas armeér. Logiken med barn-soldater är enkel. De kan tränas till att koppla bort känslor och ta större risker än vad vuxna soldater förväntas göra.

Det förekommer att barnsoldater pumpas fulla med kokain för att de ska våga utföra anfall som är så riskabla att de är att betrakta som rena självmordsuppdrag.

**Är det en
bra idé att
använda narkotika
om vi tycker att
fred på jorden
är viktigt?**

Narkotika skövlar regnskog

Den colombianska regeringen har länge vädjat till miljömedvetna västerländska narkotikakonsumenter att deras kokainvanor förstör regnskogen och hotar den känsliga balansen i jordens lungor – Amazonasdjungeln.

Regnskogen fyller en viktig funktion för jordens atmosfär då den binder koldioxid och producerar syre. Här lever 1 800 fågelarter, 506 reptilarter och fler än 2 000 arter av sötvattensfiskar.

Den biologiska mångfalden i Amazonas är större än någon annanstans på jorden - nästan var tionde växt och djurart finns i området. Ingen annanstans tillverkas så mycket kokain som i Amazonas djungler.

Odlarna av kokabuskar, från vilka man utvinner kokain, flyttar längre och längre in i djungeln för att bryta ny mark och undkomma myndigheterna. Odlarna tänker kortsiktigt och överutnyttjar jorden eftersom de ändå riskerar att behöva fly undan polis och rivaler. För att odla en hektar kokablad måste tre hektar regnskog brännas ned. Askan från träden räcker bara för att ge jorden näring under en kort tid.

För att produktionen av kokain ska ligga på en jämn nivå måste ny regnskog skövlas vart tredje år. Under de senaste 20 åren har regnskog som täcker en yta lika stor som Värmland bränts ned för att bereda plats för odling av kokabuskar. Skövlingen av regnskog är ett allvarligt hot mot Amazonas unika djur- och växtliv.

**En lina
kokain skövlar
en kvadratmeter
regnskog**

Ett kilo kokain motsvarar 600 kg nedsmutsat kemiskt avfall

Narkotika förgiftar vatten

För att producera narkotika krävs kemikalier. För varje kilo kokain som odlarna i Amazonas djungler tillverkar smutsar de ned 600 kilo löv och restprodukter med kemikalier. Odlarna tar ingen miljöhänsyn utan dumpar detta giftiga avfall i floderna. Colombianska myndigheter har beräknat att ungefär 200 liter vatten smutsas ned för varje kilo kokain som tillverkas. Gifterna får förödande konsekvenser för vattenlivet eftersom fiskar och växter dör eller förändras genetiskt. Problemet är inte begränsat till Amazonas utan förekommer i alla länder där narkotika produceras.

Ett närmare exempel är Holland där avfall efter amfetamintillverkning dumpas rätt ut i kanalerna. Det är knappast möjligt att lämna in hundratals kilo av kemiskt avfall till en återvinningsstation utan att få frågor om varifrån avfallet kommer. Enklast blir då att dumpa gifterna direkt ut i vattnet.

**På vilket sätt hjälper
den miljömedvetne
kampen för en bättre
miljö genom att använda
narkotika?**

Narkotika håller kvar länder i fattigdom

I många av världens länder är produktionen av narkotika viktig för befolkningen. Afghanistan är ett av många exempel på länder där bönderna tjänar mer pengar på att odla grödor för narkotikaframställning än på att odla livsmedel. Ändå blir det inga stora rikedomar för befolkningarna. Vinsterna hamnar istället hos de kriminella gäng som köper upp narkotikan och säljer den vidare.

Narkotikapengar investeras i vapen och mutor av länders polismakter och politiker. Samhällen erövrar steg för steg av kriminalitet, korruption och våld.

Knarkbossarna berikar sig på de fattigas bekostnad och kan dessutom köpa sig fria från lagen genom att muta poliser och domare. I Marocko slåss poliser om att få tjänstgöra i den provins där den största mängden hasch tillverkas eftersom de kan tjäna stora pengar på mutor.

Korruptionen är svår att stå emot när den väl fått fäste i samhället eftersom den utmanar tilliten mellan människor.

Kan du vara för rättvisemärkning och fattigdomsbekämpning och samtidigt röka hasch?

Är alla människor lika mycket värda när de med mycket pengar kan köpa sig fria från lagen?

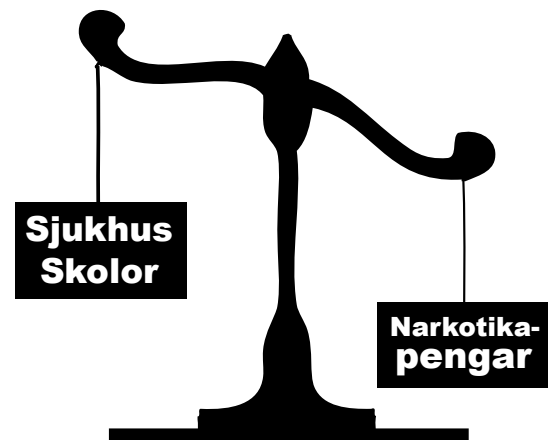
För kriminella är det bra att människor är fattiga. Med få andra framtidsutsikter blir unga män soldater och unga kvinnor prostituerade i knarkligornas arméer. Bönderna odlar kokablada, vallmoblommor och cannabisplantor för en struntsomma av värdet på gatan i Stockholm.

Drogåsnor kallas de desperata människor som riskerar liv och hälsa för att åka som knarkkurirer till rika länder. Vanligt är att svälja kokain i kondomer och hoppas på att kondomerna inte spricker i magsäcken eller att man åker fast.

I Mexiko gör kriminella ligor råder mot rehabiliteringskliniker och för bort de som försöker vänja sig av med sitt drogmissbruk. Klienterna blir billiga redskap för knarkligorna eftersom de är så beroende av narkotika att de gör nästan vad som helst för sina nya herrar. Ett annat sätt för narkotikaligorna att kontrollera sina undersåtar är att hota deras familjer - tjallar man på ligan straffas familjen.

Handeln med narkotika omsätter mycket pengar men gör varken länder eller hederliga människor rikare. Korruptionen och våldet som drabbar länderna hindrar dem från att utvecklas och förstör människors tilltro till sina regeringar och varandra.

Skattepengar som kunde ha använts till att bygga skolor och sjukhus går nu istället till att bekämpa drog-gäng och städa upp efter narkotikavåldet. Biståndspengar får svårt att göra nytta i länder där makthavare och tjänstemän vant sig vid mutor.

Vem blir utnyttjad?

- VI BÖRJADE MED SMÅ PORTIONER I GÖTEBORG MEN TILLSLUT HANDLADE VI MED FLERA KILON UTOMLANDS.

Narkotikan som svenskarna köper kommer från länder långt borta. Att smuggla narkotika genom många länder och distribuera den till köpare i rika länder är inget som görs av en dealer i grannkvarteret. Ciwan som idag är 30 år, var involverad i drogsmuggling som ung, men åkte sen fast och fick ett fem år långt fängelsestraff.

- Jag träffade en man som hade internationella kontakter inom drogvärlden. I utbyte mot hans kärlek och bekräftelse började jag smuggla droger åt honom. Vi började med små portioner kokain i Göteborg men tillslut handlade vi med flera kilon utomlands.

Efter ett tag tog jag över hans plats och började utnyttja unga tjejer, precis som jag själv, till att smuggla in drogerna. I Sverige möttes de av en person som tog hand om leveransen och sålde den vidare till någon med kanaler att sprida den på. Jag visste aldrig vilka dessa personer var.

Narkotikasmuggling kräver god organisation och ett väl utbyggt kontaktnät i flera länder. Personer som befinner sig långt ned i kedjan tjänar inga stora pengar. Det räcker oftast till att finansiera det egna missbruket. Högre upp tjänas de stora pengarna. Ciwan berättar igen.

- På våra resor utomlands träffade vi en hel del kostymnissar med respektabla yttren men som egentligen bara var skurkar med en sak på hjärnan – att tjäna pengar.

I ett försök att kartlägga marknaden för cannabis i Sverige hittade polisen fler än 170 gäng som smugglar cannabis. Det är svårt att beräkna hur mycket cannabis som smugglas till Sverige varje år men en försiktig uppskattning är att det handlar om minst 30 ton.

**DET ÄR INGEN
SLUMP ATT
FÖRSÄLJNINGEN
AV NARKOTIKA ÄR
DEN ORGANISERADE
BROTTLIGHETENS
HUVUDINKOMST.**

Den svenska efterfrågan på kokain är svår att uppskatta men marknaden tycks ha vuxit de senaste åren. Fler använder drogen och priserna har sjunkit.

När organisationen för att smugla narkotika finns på plats kan brottslingarna utöka sina vinster genom att även handla med kvinnors kroppar, råna banker och värde transporter, begå ekonomisk brottslighet, ägna sig åt utpressning eller kidnappa människor.

Narkotika

förstör människor och samhällen

I Sverige ökar hotbilden mot poliser och åklagare som arbetar mot den organiserade brottsligheten. De som använder narkotika bidrar till ett hårdare samhälle där kriminella tar över mer och mer. En sådan utveckling har skett i alltför många länder redan. Skräckexemplet är Mexiko där narkotikagängen blivit mäktiga genom att smugla kokain från Sydamerika till USA och Europa. Narkotikapengar har använts till att köpa poliser och myndighetspersoner för att de ska låta handeln pågå.

Sedan ett antal år tillbaka pågår ett blodigt försök av myndigheterna att bryta knarkligornas makt. Över 35 000 människor har dött sedan 2006 i strid mellan polis, militär och kriminella.

Ligorna tjänar så mycket pengar på narkotikahandeln att de har råd att hålla sig med toppmoderna vapen för att bekämpa polis, militär och varandra. I eldöverfall på poliser är det inga gamla rostiga kalashnikovs som används utan moderna helikoptrar och raketgevärlar. Det finns knarkligor som består av uteslutande före detta elitsoldater.

Som så ofta när det pågår konflikter så råkar oskyldiga illa ut. I en räd mot en fest en januaridag 2010 dödade en knarklig 13 ungdomar i staden Ciudad Juarez - blodet flöt ut på gatan och bildade stora pooler. Familjer till polismän mördas, avhuggna huvuden radas upp framför polisstationerna och tjallares kroppar stympas och kastas i högar vid sidan av vägar. Det mexikanska samhället brutaliseras av knarkvåldet. Tyvärr pågår en liknande utveckling även i andra länder där knarkligor har fått fäste.

Det är en ojämna kamp

**Bidrar vi till
ökat våld när
vi snortar
kokain?**

Bilden visar kroppen efter Arturo Beltran Leyva, en av Mexikos mest eftersökta knarkbaroner, som dödades i strid med militären i december 2009.

Narkotika stödjer människohandel

Vinster från narkotikasmuggling investeras i handel med människor. Samma brottnätverk som smugglar narkotika till Sverige säljer kvinnor som sexslavar.

FN:s brottsförebyggande råd betraktar handeln med människor (s.k. trafficking) som den snabbast växande verksamheten för den organiserade brottsligheten.

Vår tids slavhandlare lurar kvinnor till Sverige med löften om jobb och tvingar dem att betala dyra pengar för resa och uppehälle. **Många tjejer görs i ett tidigt stadium beroende av narkotika och kan på så sätt kontrolleras av sina hallickar. Utan papper och språkkunskaper har kvinnorna få möjligheter att ta sig ur sin fångenskap.**

Rikskriminalpolisen beräknar att 400-600 kvinnor kommer till Sverige varje år för att säljas som sexslavar. De flesta kommer från östra Europa, Baltikum och Ryssland.

Narkotika sponsrar terrorism

Efter terrordåden 2001 mot World Trade Center har regeringar konfiskerat stora summor pengar från terroristgruppers bankkonton. För att hitta pengar till sin verksamhet vänder sig terrorister till den organiserade brottsligheten. Smuggling och produktion av narkotika har på senare år blivit en viktig inkomstkälla för terrornätverk som Al Qaida. I Afghanistan beskattar Al Qaida opiumproduktionen och smugglar samtidigt kokain åt sydamerikanska drokarteller.

Terroristerna behöver pengar och den organiserade brottsligheten behöver nya smugglingsnätverk. När båda parter vinner på samarbetet spelar eventuella politiska meningsskiljaktigheter föga roll.

Al Qaidas bombningar av Madrids kollektivtrafik 2004 som dödade över 100 människor utfördes till stora delar av människor som var involverade i haschsmuggling från Marocko.

90 procent av haschet som importeras till Sverige kommer från Marocko.

Svenska pengar går till terrorism.

Försäljningen av drogen khat till svensksomalier ger intäkter till terrornätverket Al Shabab. Al Shabab vill införa stränga religiösa lagar i Somalia och har vid flera tillfällen offentligt halshuggit personer.

Det ironiska är att många av de svensksomalier som en gång flytt undan Al Shabab nu stödjer samma organisation genom att tugga khat i Sverige.

Bilden tagen av en övervakningskamera visar hur en av flera bomber exploderar på en tågstation i Madrid den 11 mars 2004. Terrorattentatet dödade 191 människor.

**De som använder
narkotika hjälper den
grova organiserade
brottsligheten
att förstöra våra
samhällen**

De stödjer:

Terrorism och människosmuggling

De förlänger:

Inbördeskrig och konflikter

De motverkar:

Fattigdomsbekämpning och trygghet mellan människor

De bidrar till att:

Regnskog skövlas, vatten smutsas ned, gifter dumpas i naturen,
människor blir utnyttjade, samhällen korrumpas och blir våldsammare

Hur du kan göra skillnad

Vi i Sverige har ett **gemensamt ansvar**, tillsammans med länder som Afghanistan och Colombia, för att motverka organiserad brottslighet och narkotikasmuggling.

Den som inte använder narkotika stödjer inte narkotikaindustrin - det är stort.

Men det går att göra mer än så.

Att använda narkotika skadar brukarens hälsa och kan medföra stora konsekvenser för dennes anhöriga. Det är en bra anledning att inte knarka. Tyvärr biter inte de argumenten på Martin, Amanda eller Jakob. Känner du någon eller några som tänker som de?

IFRÅGASÄTT om de har de tänkt på att när de använder narkotika så förstör de andra människors liv.

PÅMINN dem om att när de använder narkotika blir de ambassadörer för en industri som utnyttjar människor hänsynslöst. De blir en del av en smutsig och nedblodad bransch och utgör ett dåligt föredöme för andra människor.

FRÅGA nästa gång ämnet kommer upp bland kompisarna:

Är det en bra idé att använda narkotika om vi tycker att fred på jorden är viktigt?

Bidrar vi till ökat våld när vi snortar kokain?

På vilket sätt hjälper den miljömedvetne kampen för en bättre miljö genom att använda narkotika?

Vad och vilka är det man hjälper när man köper narkotika i Sverige?

Kan du vara för rättvisemärkning och fattigdomsbekämpning och samtidigt röka hasch?

Är du orolig för en kompis som börjat med narkotika?

Då kan du vända dig till:

➤ BARNENS RÄTT I SAMHÄLLET
www.bris.se

➤ JOURHAVANDE KOMPIS
www.jourhavandekompis.se

➤ UNGA KRIS
www.ungakris.com

➤ NATIONELLA HJÄLPLINJEN
www.nationellahjalplinjen.se

➤ TÄNK OM!
Hedersvåld - Droger - Kriminalitet
www.tankom.net

➤ HASSELA HELPLINE
www.hasselahelpline.se

➤ DRUGSMART
www.drugsmart.com

➤ SOCIALTJÄNSTEN i din kommun

Kan vi minska efterfrågan på narkotika i Sverige så gynnas inte bara vårt eget samhälle utan också andras. De enda som förlorar på en sådan utveckling är den organiserade brottsligheten.

Referenser:

Institute for Security & Development Policy
www.isdp.eu

United Nations Office on Drugs and Crime
www.unodc.org

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning
www.can.se

Global awareness of environmental devastation caused by coca cultivation in Colombia
www.sharedresponsibility.gov.co

Skriven av:
Walter Kegö och Erik Leijonmarck

Layout och illustrationer:
Helene Gedda, www.sarahelenegedda.com

Foto:
Abdelhak Senna, Howard Sokol, Shah Marai, STR, Behrouz Mehri, Amazonaspress, HO, Scanpix, INA agency och IBL

Finansierad av:
Socialstyrelsen

Rikskriminalpolisens årsrapporter om narkotikabrottslighet

Act Now
www.actnow.nu

Stratfor
www.stratfor.com

NewLife, Rehabilitation Centre in St. Petersburg, Russia
www.newliferus.ru

Vill du fördjupa dig:

Besök institutet för säkerhets- och utvecklingspolitiks hemsida www.isdp.eu

Tag kontakt med din lokala NBV-avdelning på www.nbv.se

© Institute for Security and Development Policy

